

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud: A. Țihonschi)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎN C H E I E R E

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Damian împotriva Anei Tarnovschi, lui Vasile Tarnovschi, Zinaidei Haraz și Igor Grijuc cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t a ț ă :

La 14 martie 2017, Sergiu Damian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei Tarnovschi, lui Vasile Tarnovschi, Zinaidei Haraz și Igor Grijuc cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 15 februarie 2012 între Sergiu Damian și Igor Grijuc a fost semnat contractul de împrumut nr. 1882, autentificat notarial, privind acordarea sumei de 467 976 de lei, care urma a fi rambursată la data de 29 februarie 2016.

Rambursarea integrală și la timp a împrumutului a fost asigurată prin încheierea contractului de ipotecă nr. 1883 din 15 februarie 2012 între creditorul ipotecar Sergiu Damian, pe de o parte, și debitori ipotecari Ana Tarnovschi și Vasile Tarnovschi, pe de altă parte, prin care ultimii au ipotecat bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX.175; XXXXX.175.01 și XXXXX.175.02. Valoarea bunului ipotecat conform înțelegerii părților constituia suma de 470000 de lei, la ziua evaluării.

Ulterior, la 2 martie 2012, între Sergiu Damian și Igor Grijuc a fost semnat contractul de împrumut nr. 2494, autentificat notarial, privind acordarea sume de 467 976 de lei, care urma a fi rambursată la data de 29 februarie 2016.

Rambursarea integrală și la timp a împrumutului a fost asigurată prin încheierea contractului de ipotecă nr. 2495 din 2 martie 2012 între creditorul ipotecar Sergiu Damian, pe de o parte, și debitorul ipotecar Zinaida Haraz, pe de altă parte, prin care ultima a ipotecat bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX.179; XXXXX.179.01, XXXXX.179.02, XXXXX.179.03 și

XXXXX.179.04. Valoarea bunului ipotecat conform înțelegerii părților constituia 452 000 de lei, la ziua evaluării.

Debitorul Igor Grijuc nu și-a executat obligația de plată și a acumulat datorii după cum urmează: - în baza contractul de împrumut nr. 1882 din 15 februarie 2012: corpul datoriei în sumă de 467 976 de lei; penalitate în sumă de 84 235,68 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 48 861,82 de lei; - în baza contractul de împrumut nr. 2494 din 2 martie 2012: corpul datoriei în sumă de 467 976 lei; penalitate în sumă de 84 235,68 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 48861,82 de lei.

La 16 august 2016, debitorul și debitori ipotecari au fost somați privind restituirea sumelor împrumutate, somațiile nefiind recepționate.

La 23 septembrie 2016, prin intermediul executorului judecătoresc Viorica Ogoi, părților li-au fost înmânate preavizele privind exercitarea dreptului de ipotecă, prin care acestora li s-a oferit un termen de 20 zile pentru transmiterea benevolă a bunurilor imobile ipotocate.

Astfel, la data de 24 noiembrie 2016, preavizul privind exercitarea dreptului de ipotecă a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

Reclamantul a considerat că cele invocate atestă o neexecutare a condițiilor Contractului de împrumut de către debitor și îl determină să se adreseze în judecată cu acțiunea de exercitare a dreptului de ipotecă asupra bunurilor imobile ipotocate.

A solicitat deposedarea silită pe Ana Tarnovschi, Vasile Tarnovschi și Zinaida Haraz și transmiterea către Sergiu Damian, pentru a fi comercializate în vederea stingerii datoriilor acumulate a următoarelor bunuri, situate în satul Ciuciulea, r-l Glodeni: teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX.175, S - 0,071 ha; casa individuală de locuit cu nr. cadastral XXXXX.175.01, S - 86,0 m.p.; casa individuală de locuit cu nr. cadastral XXXXX.175.02, S - 205,6 m.p.; teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX.179, S - 0,2128 ha; casa individuală de locuit cu nr. cadastral XXXXX.179.01, S - 116,4 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX.179.02, S - 40,0 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX.179.03, S - 12,1 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX.179.04, S - 16,5 m.p.; evacuarea Zinaidei Haraz, Anei Tarnovschi, a lui Vasile Tarnovschi și a tuturor persoanelor și a bunurilor acestora din imobile ipotocate; încasarea din contul părților a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Damian.

S-a transmis silit în posesia lui Sergiu Damian bunurile imobile ipotocate de către debitorul ipotecar Zinaida Haraz, în baza contractului de ipotecă nr. 2495 din 2 martie 2012, și anume: teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX.179, S - 0,2128 ha; casa individuală de locuit cu nr. cadastral XXXXX.179.01, S - 116,4 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX.179.02, S - 40,0 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX.179.03, cu S - 12,1 m.p.; construcție accesorie cu nr. cadastral XXXXX.179.04, S - 16,5 m.p., situate în s. Ciuciulea, r-l Glodeni, cu evacuarea tuturor persoanelor și a bunurilor aflate în imobilul ipotecat, pentru comercializare în scopul stingerii datoriei.

S-a transmis silit în posesia lui Sergiu Damian bunurile imobile ipotocate de către debitori ipotecari Ana Tarnovschi și Vasile Tarnovschi, în baza contractului de ipotecă înregistrat cu nr. 1883 din 15 februarie 2012, și anume: teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX.175, S - 0,071 ha; casa individuală de locuit cu

nr. cadastral XXXXX.175.01, cu S - 86,0 m.p.; casa individuală de locuit (gradul de finalizare 53%) cu nr. cadastral XXXXX.175.02, S - 205,6 m.p., situate în s. Ciuciulea, r-l Glodeni, cu evacuarea tuturor persoanelor și a bunurilor aflate în imobilul ipotecat, pentru comercializare în scopul stingerii datoriei.

S-a admis parțial cererea reclamantului de încasare a cheltuielilor de judecată și s-a încasat, în mod solidar, de la Ana Tarnovschi, Zinaida Haraz și Igor Grijuc în beneficiul lui Sergiu Damian cheltuielile de judecată în sumă de 17 455 de lei, compuse din cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 15 000 de lei și taxa de stat achitată de reclamant în sumă de 2 455 de lei.

S-a încasat, în mod solidar, de la Ana Tarnovschi, Vasile Tarnovschi, Zinaida Haraz și Igor Grijuc în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2 155 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 2 ianuarie 2020, Sergiu Damian, reprezentat de avocatul Vitalie Eremeia a depus apel, solicitând admiterea apelului cu casarea parțială a hotărârii instanței de fond.

La 3 ianuarie 2020, Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată acțiunii.

Ulterior, la 16 ianuarie 2020, Ana Tarnovschi și Vasile Tarnovschi, prin intermediul avocatului Dumitru Barbăscumpă, au depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel declarată de Sergiu Damian, reprezentat de avocatul Vitalie Eremia, cererea de apel depusă de Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, și cererea de apel a Anei Tarnovschi și a lui Vasile Tarnovschi, reprezentați de avocatului Dumitru Barbăscumpă, și s-a menținut hotărârea din 26 decembrie 2019 a Drochia, sediul Glodeni.

La 24 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, și la 27 aprilie 2021, prin intermediul secției documentare procesuală a cauzelor civile, Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de scoatere a cererii de pe rol, ori, după caz de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data

primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 21 mai 2020 în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Astfel, la 8 iunie 2021, Sergiu Damian, reprezentat de avocatul Vitalie Eremia, a depus referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul constată că recursul înaintat de Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că la 19 noiembrie 2020 a fost pronunțată decizia Curții de Apel Bălți.

Totodată, materialul probator atestă cu certitudine că copia deciziei instanței de apel din 19 noiembrie 2020 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv, Zinaidei Haraz și avocatului Daniel Șontea, la 14 ianuarie 2021, cu aviz de recepție (f.d. 247, Vol. II), fiind recepționată la data de 18 ianuarie 2021 de Zinaida Haraz, conform avizului de recepție nr. DS 3118559894 AS (f.d.6, Vol. III) și la data de 19 ianuarie 2021 de avocatul Daniel Șontea, conform avizului de recepție nr. DS 3118559957 AS (f.d. 3, Vol. III).

Astfel, Colegiul învederează că recurentei și reprezentantului acesteia li-a fost comunicată decizia recurată, or, cu toate acestea, demonstrând o neglijență a drepturilor procedurale, a declarat recursul împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, abia la 24 aprilie 2021, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Colegiul remarcă că exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În acest context, se va reitera că indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/ deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două

luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Iar, circumstanțele constatate supra denotă că nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate din vina recurenteii și reprezentantului acesteia.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Colegiul notează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, depusă de Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, la 24 aprilie 2021, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul menționează hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs. Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara recursul declarat de Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Zinaida Haraz, reprezentată de avocatul Daniel Șontea, împotriva deciziei din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat